

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Sžo/26/2016  
Identifikačné číslo spisu: 7015200455  
Dátum vydania rozhodnutia: 18.01.2018  
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200455.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: JUDr. Y. L., bytom X. XXX, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 11. marca 2015, č. KM-OLVS-4/2015/OPK, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. februára 2016, č. k. 5S/148/2015-54, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. februára 2016, č. k. 5S/148/2015-54, p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 23. februára 2016, č. k. 5S/148/2015-54, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia z 11. marca 2015, č. KM-OLVS-4/2015/OPK, ktorým žalovaný zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad, Odbor sociálneho zabezpečenia z 13. novembra 2014, č. p. SPOÚ-OSZ-35.852-19/2014-VZ, ktorým Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad, Odbor sociálneho zabezpečenia (ďalej len „MV SR“) zamietlo žiadosť o zvýšenie výsluhového dôchodku ku dňu 26. jún 2011 podľa § 143h ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Žalobcovi krajský súd náhradu trov konania nepriznal.

Z vykonaného dokazovania krajský súd zistil, že výsluhový dôchodok bol priznaný od 1. júla 2002 v sume 1 625,- Sk mesačne rozhodnutím Ministerstva vnútra SR, odborom sociálneho zabezpečenia,

sekcia personálnych a sociálnych činnosti č. p.: SPC-35.852-1/6-2002 7.11.2002 , podľa § 137 ods. 1 písm. a/ v súlade s § 38, 39, 58 a 60 zákona č. 328/2002 Z. z. .

Starobný dôchodok žalobcovi priznala od 26. júna 2011 rozhodnutím z 23. júna 2014, č. XXX XXX XXXX 0, Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov(d'alej len „zákon o sociálnom poistení“) .

Na žiadosť žalobcu o prepočet výsluhového dôchodku žalovaný správny orgán dňa 6. augusta 2014 mu oznámil, že priznaný výsluhový dôchodok mu bude upravený až ku dňu, kedy splní podmienku všeobecného dôchodkového veku stanoveného na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, t. j. dňa 26. júna 2018, kedy dovŕši fyzický vek 62 rokov. Nárok na výplatu takto vypočítaného výsluhového dôchodku podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. mu vznikne až odo dňa splnenia tejto podmienky a nie ako žalobca požadoval ku dňu 26. jún 2011. Po podanej sťažnosti žalobcu na nezákonný postup Odboru sociálneho zabezpečenia, sekcie personálnych a sociálnych činností MV SR zo dňa 06.10.2014, žalovaný vydal dňa 13. novembra 2014 rozhodnutie č. p.: SPOU-OSZZ-35.852-19/2014-VZ, ktorým žiadosť žalobcu o zvýšenie výsluhového dôchodku ku dňu 26. jún 2011 zamietol. Toto prvostupňové rozhodnutie žalobca napadol v zákonnej lehote odvolaním. Dňa 26. júna 2011 dovŕšil 55 rokov. Mal za to, že spĺňa zákonnú podmienku na rekonštrukciu výsluhového dôchodku ako ju požadoval vo svojej žiadosti. Argumentoval dôchodkovým vekom podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. s použitím ust. § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Žiadal prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému orgánu na nové konanie. Rozhodnutím č. p.: KM-OLVS-4/2015OPK dňa 11. marca 2015 žalovaný odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Stotožnil sa s právnym názorom a s argumentáciou prvostupňového správneho orgánu o aplikácii ust. § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. vo vzťahu k zvýšeniu výsluhového dôchodku policajta priznanému podľa § 137, alebo podľa § 143h ods. 1 tohto zákona. Poukázal na odlišnosti v konaní vo veci priznania starobného dôchodku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení a na podmienky pre jeho priznania upravené v zákone o sociálnom poistení na rozdiel od konania o priznaní výsluhového dôchodku a jeho následnom zvýšení podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z..

Úlohou krajského súdu bolo posúdiť, či je vecne správny právny názor žalovaného, pokiaľ tento zamietol žiadosť žalobcu o rekonštrukciu výsluhového dôchodku ku dňu 26. jún 2011, kedy žalobca dovŕšil vek 55 rokov. Za nesporné považoval zistenie, že žalobca sa stal výsluhovým dôchodcom dňom 1. júla 2002, ktorý výsluhový dôchodok mu bol priznaný podľa § 137 ods. 1 písm. a/ s poukázaním na § 38, 39, 58, 60 zákona

č. 328/2002 Z. z.. Dňa 1. januára 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 519/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z.. Týmto zákonom bol okrem iného doplnený zákon č. 328/2002 Z. z. o prechodné ustanovenie § 143h/, podľa ktorého sa výsluhový dôchodok policajta priznaný podľa § 137 alebo podľa ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z., pri splnení podmienky veku rozhodujúceho na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, vypočíta zo základu zisteného podľa § 60 ku dňu skončenia služobného pomeru podľa predpisov účinných v čase skončenia služobného pomeru a zvýši podľa predpisov účinných pred 01.01.2008. Nárok na výplatu takto vypočítaného výsluhového dôchodku vznikne odo dňa splnenia uvedenej podmienky, najskôr však od 1. januára 2008. Úmyslom zákonodarcu bolo, aby pri dosiahnutí vekovej hranice stanovenej pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov v sociálnom poistení bol výsluhový dôchodok policajta ustanovený tak, aby nedošlo k poškodeniu poberateľa tohto dôchodku v porovnaní s občanmi, ktorí získajú nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Ďalej sa krajský súd stotožnil s tvrdením žalovaného, že občan splní vekovú podmienku nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z. z.) nepochybne pri dosiahnutí dôchodkového veku. Tento je (bol v čase rozhodovania krajského súdu poznámka odvolacieho súdu) v súčasnosti stanovený na 62 rokov, ak v § 65 ods. 3 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je ustanovený iný dôchodkový vek. Účelom a zmyslom ustanovenia § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. je zvýšiť výsluhový dôchodok, ktorý bol policajtovi priznaný, podľa § 137 alebo podľa § 143h/ ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. pri splnení podmienky všeobecného dôchodkového

veku stanoveného zákonom č. 461/2003 Z. z., t. j. vo všeobecnosti v 62 roku veku poistenca, prípadne iný dôchodkový vek podľa § 65 ods. 3 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.

Podľa názoru krajského súdu správne žalovaný uvádza, že zo samotnej podstaty zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že zákonodarca pre policajtov a vojakov vytvoril systém výhodnejšieho hmotného zabezpečenia v porovnaní so všeobecným systémom, a preto zákonodarca nemal v úmysle prevziať a garantovať aj nároky z doterajších právnych predpisov, čoho dôkazom je, že ich aplikáciu vyslovene vylúčil práve s poukázaním aj na ust. § 143a/ zákona č. 328/2002 Z. z.. Medzi nárokmi vyplývajúcimi zo všeobecného systému sociálneho poistenia a nárokmi vyplývajúcim z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, tak ako na to poukázal žalovaný, sú viaceré a zásadne rozdiely. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov bol vytvorený práve so zámerom zabezpečiť policajtom a vojakom širší rozsah nárokov v sociálnom zabezpečení odôvodnený práve osobitným postavením tejto skupine osôb k štátu. Zásadnou zmenou, ktorú priniesla právna úprava sociálneho zabezpečenia policajtov účinná od 01.07.2002, t. z. zákon č. 328/2002 Z. z. bola skutočnosť, že v zmysle prechodných ustanovení tohto zákona bolo umožnené aj tejto skupine občanov poberať dávky výsluhového zabezpečenia priznané podľa doterajších právnych predpisov aj po dovŕšení fyzického veku 60 rokov. Tým sa jednoznačne zaviedla možnosť doživotne poberať dávku výsluhového zabezpečenia popri dávke priznanej zo všeobecného systému sociálneho poistenia, prípadne popri vykonávaní zárobkovej činnosti. I podľa názoru súdu potom je správny právny názor žalovaného a nemá súd pochybnosti v tom, že v prípade žalobcu sa jedná o splnenie podmienky všeobecného dôchodkového veku 62 rokov tak, ako to uviedol žalovaný vo svojom rozhodnutí a ako to aj logicky a vecne správne zargumentoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý nemal vo veci úspech náhradu trov konania nepriznal.

2.

Žalobca podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie domáhajúc sa zmeny rozsudku krajského súdu a zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci na ďalšie konanie. V odvolaní namietal neúplné zistenie skutkového stavu veci, nedostatočne vykonaného dokazovania a nesprávneho právneho posúdenia veci

Poukázal na predmet súdneho konania, ktorým je návrh na zamietnutie - zrušenie rozhodnutia žalovaného z 11. marca 2015, č. p. KM-OLVS-4/2015/OPK, o zvýšenie (rekonštrukciu) výsluhového dôchodku ku dňu 26. jún 2011, kedy dovŕšil 55 rokov veku. Podľa jeho názoru dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení ako aj podmienok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. krajskému súdu vytýkal, že sa priklonil k názoru žalovaného, že vo vzťahu k § 143 h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. mal zákonodarca v úmysle prepočítavať (zvyšovať) výsluhové dôchodky pri dovŕšení všeobecného dôchodkového veku, prípadne pri dovŕšení dôchodkového veku stanoveného v § 65 ods. 3 až 8 zákona o sociálnom poistení a že priznaný výsluhový dôchodok sa ku dňu 26. júna 2018, kedy splní podmienku dôchodkového veku stanoveného na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, prepočíta podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. ku dňu skončenia jeho služobného pomeru, ako keby mu podľa týchto predpisov vznikol nárok na príspevok za službu, ktorý sa zvýšil odo dňa skončenia služobného pomeru.

Tvrdil, že dôchodkový vek mu nevznikne aplikáciou ustanovenia § 65 ods. 3 až 8 zákona o sociálnom poistení, lebo ho už dovŕšil ako 55 ročný v súlade s ustanovením § 65 ods. 1, ods. 2 a § 274 zákona o sociálnom poistení s použitím ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, nakoľko sa na neho vzťahujú splnené podmienky zvýhodnenej skupiny poistencov. Zdôraznil, že v prípade tzv. „výsluhového dôchodku“, ktorý mu bol priznaný a vyplácaný sa nejedná o žiaden z dôchodkov podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, ale sa jedná o výsluhovú a

nie dôchodkovú dávku v pravom slova zmysle, teda ide jednoznačne o „výsluhový príspevok“, ktorý je bez akýchkoľvek pochybností pomenovaný vo všeobecnom právnom názore Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí spisovej zn. 9So 112/2009 z 30. júna 2010: „Výsluhový príspevok nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., zostáva výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov iba považuje a to vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu.“ Doposiaľ vyplácaný výsluhový príspevok tak mal byť pri dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení - teda ku dňu 26. jún 2011 pretransformovaný (zrekonštruovaný) na „plnohodnotný“ výsluhový dôchodok, ktorý má plniť úlohu starobnej dôchodkovej dávky popri dôchodku vyplácanému zo všeobecného dôchodkového systému. V súvislosti s ustanovením § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poukázal aj na ďalšie rozhodnutie sp. zn. 9So/112/2009 zo dňa 30. júna 2010, podľa obsahu ktorého „sa nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú do 31. decembra 2023. Z toho dôvodu pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok pri vykonávaní zamestnaní zaradených do zvýhodnenej pracovnej kategórie nie je možné stanoviť iné (menej výhodné) podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou.“ Uvedený zákaz diskriminácie v súvislosti s aplikáciou ust. § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. vyslovil Najvyšší súd SR tiež vo svojom rozsudku sp. zn. : 9So 138/2011 zo dňa 22. augusta 2012.

V tejto súvislosti zdôraznil aj záver vyplývajúci z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z. z., že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných právnych predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne, alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Nepriznaním „skutočného“ výsluhového dôchodku, resp. rekonštrukcie doposiaľ vyplácaného výsluhového príspevku zo strany žalovanej, a to ku dňu 26. júna 2011, kedy dovŕšil dôchodkový vek (55 rokov) podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, porušuje zároveň žalovaná čl. 17, čl. 18, čl. 30 a čl. 33 Medzinárodného dohovoru č. 128 uverejneného v zbierke zákonov pod číslom 416/1991. Zo strany žalovanej tak dochádza aj k porušovaniu § 6 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom (zák. č. 365/2004 Z. z.).

Na základe vyššie uvedenej právnej argumentácie a navrhovaných dôkazov mal za to, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, neúplne zistil skutkový stav veci a svojím postupom dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho je podľa názoru žalobcu toto odvolanie dostatočne dôvodné.

Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu navrhol, aby pri svojom rozhodovaní prihliadal na všetky žalobcom predložené skutočnosti a navrhované dôkazy, ako aj právne odôvodnenie veci.

3.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. februára 2016, č. k. 5S 148/2015-54, ako vecne správny potvrdil. Mal za to, že krajský súd sa v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe a správne žalobu zamietol. Rozsudok bol vydaný po riadnom zistení skutočného stavu veci, obsahuje predpísané náležitosti a je v dostatočnom a zrozumiteľnom rozsahu odôvodnený. V súvislosti s úlohou súdu v správnom súdnictve poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie ÚS SR č. k. II ÚS 127/07-21) a na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ďalej na právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I ÚS 117/05). Dôraz kládol na úlohu súdu v správnom súdnictve, ktorou je preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov, teda

či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok (vymedzených žalobou) rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy (právny názor napr. ÚS SR č. k. II ÚS 127/07-21, NS SR napr. č. k. 6 Sžo 84/2007, č. k. 6 Sžo 98/2008, č. k. 1 Sžo 33/2008, č. k. 2 Sžo 5/2009, č. k. 8 Sžo 547/2009).

S námietkou spočívajúcou v inom právnom názore pokiaľ ide o praktickú aplikáciu ustanovenia § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. nesúhlasil poukázaním na tú skutočnosť, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. p.: XXX XXX XXXX X zo dňa 23.06.2014 bol žalobcovi podľa § 65 s poukázaním na § 274 zákona o sociálnom poistení priznaný starobný dôchodok dovŕšením fyzického veku 55 rokov, a to dňom 26.06.2011. Účelom a zmyslom ustanovenia § 143h ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. bolo a je zvýšiť výsluhový dôchodok, ktorý bol policajtovi priznaný, či už podľa § 137 alebo podľa § 143h ods. 1 tohto zákona pri splnení podmienky všeobecného dôchodkového veku v súčasnosti stanoveného zákonom č. 461/2003 Z. z. na 62 rokov veku poistenca, ak z ustanovenia § 65 ods. 3 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplýva stanovenie iného dôchodkového veku.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi pri skončení služobného pomeru príslušníka Zboru národnej bezpečnosti nevznikol nárok na dávku výsluhového zabezpečenia, a to príspevok za službu upravený zákonom č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov, pretože nespĺnil v tom čase zákonné podmienky na jej priznanie, žalobca tak využil zákonnú možnosť danú mu prechodným ustanovením § 137 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. a požiadal o priznanie výsluhového dôchodku, ktorý mu bol od 01.07.2002 následne priznaný rozhodnutím žalovaného č. p.: SPC-35.852-1/6-2002 zo dňa 07.11.2002 v súlade s § 137 ods. 1 písm. a/ s poukázaním na § 38, § 39, § 58, § 60 zákona č. 328/2002 Z. z..

Z uvedených skutočností je tak podľa názoru žalovaného dostatočne preukázané, že podmienky priznania starobného dôchodku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení, a to upravené zákonom č. 461/2003 Z. z. sú odlišné od podmienok prepočítania už priznaného výsluhového dôchodku podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý bol policajtovi priznaný podľa § 143h/ ods. 1, prípadne podľa § 137 zákona č. 328/2002 Z. z..

Z dávkového spisu žalobcu vyplýva, že doba trvania základnej vojenskej služby v rozsahu od 01.10.1975 do 29.02.1976 a doba trvania služobného pomeru príslušníka ZNB rozsahu od 01.03.1976 do 31.12.1990, doby, ktoré sa zhodnocujú na vznik nároku na výsluhový dôchodok podľa § 58 zákona č. 328/2002 Z. z., a to v celkovom rozsahu 15 rokov 6 dní, mu zakladali vznik nároku na výsluhový dôchodok a jeho výplatu za predpokladu, že do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. (od 01.07.2002 do 31.12.2002) požiada o túto dávku výsluhového zabezpečenia, čo žalobca využil. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase skončenia služobného pomeru nespĺnil podmienky priznania dávky výsluhového zabezpečenia podľa vtedy platných predpisov, zákonnú možnosť vyplývajúcu z § 137 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. využil. Na základe jeho žiadosti mu bol od 01.07.2002 priznaný výsluhový dôchodok, ako dávka výsluhového zabezpečenia.

Z uvedeného, tak bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že žalobca je poberateľom výsluhového dôchodku, ktorý mu bol priznaný a je mu vyplácaný z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a nie je poberateľom výsluhového príspevku, ako tvrdí v podanom odvolaní, ktorý sa priznával policajtom po skončení služobného pomeru v súlade s ustanovením § 210 a nasl. zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, a to do 30.06.2002, ako dočasná štátna sociálna dávka, a to do dovŕšenia fyzického veku 60 rokov.

Občan splní podmienky nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z. z.) nepochybne dosiahnutím všeobecného dôchodkového veku 62 rokov, resp. nižšieho v súlade s § 65 ods. 3 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z..

Žalovaný má za to, že s poukázaním na všetky uvedené skutočnosti žalobou napadnuté rozhodnutie ako

aj napadnutý rozsudok boli vydané plne v intenciách platnej právnej úpravy.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalobcom podanom odvolaní podľa § 212 OSP s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP a postupom podľa § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 SSP bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu ([www.nsud.sk](http://www.nsud.sk)) dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom v zásade za správne a súladné so zákonom.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonosti napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasťou okrem iných stelesnené princípy, ako sú práva istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodit' z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS7/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka náleзов a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka náleзов a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382. Judikatúra ústavného súdu tiež kladie dôraz na to, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné

princípy vlastné právnomu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovaného článku 152 ods. 4 ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu, ako aj iné právnické subjekty realizujúcu svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná ( čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Podľa § 143a ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 143h ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. pri splnení podmienky veku rozhodujúcej na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení sa výsluhový dôchodok policajta priznaný podľa § 137 alebo podľa odseku 1 vypočíta zo základu zisteného podľa § 60 ku dňu skončenia služobného pomeru podľa predpisov účinných v čase skončenia služobného pomeru a zvýši sa podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2008. Nárok na výplatu takto vypočítaného výsluhového dôchodku vznikne odo dňa splnenia uvedenej podmienky, najskôr však od 1. januára 2008.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodol s konečnou platnosťou o žiadosti žiadateľa z 11. júla 2014 podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 328/2002 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2002 upravuje komplexne sociálne zabezpečenie osôb, ktoré vykonávajú prípadne vykonávali službu v Zbore národnej bezpečnosti alebo Policajnom zbore inak ako je to upravené vo všeobecnom predpise o sociálnom poistení. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov bol vytvorený so zámerom zabezpečiť policajtom a vojakom širší rozsah nárokov v sociálnom zabezpečení, odôvodnený osobitným postavením tejto skupiny osôb k štátu.

Zásadnou zmenou, ktorú priniesla právna úprava zákona č. 328/2002 Z. z účinná od 01.07.2002 bola skutočnosť, že v zmysle prechodných ustanovení zákona č. 328/2002 Z. z. bolo umožnené tejto skupine občanov poberať dávky výsluhového zabezpečenia priznané podľa doterajších právnych predpisov aj po dovŕšení fyzického veku 60 rokov (doterajšie právne predpisy obmedzovali poberanie dávok výsluhového zabezpečenia do dovŕšenia fyzického veku 60 rokov), ako aj popri vykonávaní inej zárobkovej činnosti.

Od 1. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorý v ustanovení § 65 upravuje podmienky nároku na starobný dôchodok. Účelom starobného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe. Z ustanovenia § 65 ods. 2 zákona jednoznačne vyplýva, že dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Od 1. januára 2004 došlo k zmene dôchodkového veku. Zmena sa týka poistencov narodených po 31. decembri 1954, to znamená aj žalobcu. Dôchodkový vek na rok 2018 bol stanovený opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 227/2017 Z.z. o úprave dôchodkového veku a referenčného veku na rok 2018 a je 62 rokov a 139 dní.

Ku dňu 01.01.2008, kedy nadobudol účinnosť § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý sa odvoláva na dosiahnutie dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, mal zákonodarca na mysli dosiahnutie všeobecného dôchodkového veku 62 rokov pred zmenou dôchodkového veku.

Zo žaloby vyplynulo, že žalobca jasne a zrozumiteľne uviedol, v čom vidí nesprávnosť a z toho plynúcu nezákonnosť rozhodnutia žalovaného. Poukázal na to, že mu bol od 1. júla 2002 priznaný výsluhový dôchodok (vo veku 46 rokov) a dňa 26. júna 2011 mu sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok (vo veku 55 rokov). Domnieva sa, že dôchodkový vek podľa zákona o sociálnom poistení dosiahol podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení po splnení podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona o sociálnom poistení s použitím § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením vekovej hranice 55 rokov ku dňu 26. jún 2011.

V prejednávanej právnej veci je potrebné poukázať na odlišnosti v konaní vo veci priznania starobného dôchodku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení a na podmienky pre jeho priznania upravené v zákone o sociálnom zabezpečení, na rozdiel od konania o priznaní výsluhového dôchodku a jeho následnom zvýšení podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z.

Pokiaľ zákonodarca mal v úmysle poskytovať určitým skupinám občanov starobný dôchodok skôr, tento úmysel bol vyjadrený za presne stanovených podmienok uvedených v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Žalobca sa v konaní o priznanie starobného dôchodku vedeného u Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava, domáhal zníženia dôchodkového veku z titulu výkonu služby policajta v I., resp. II. kategórii funkcií. Nárok na zníženie dôchodkového veku pri odchode do starobného dôchodku žalobcovi vznikol v zmysle § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.) v spojení s § 21 a vyššie citovaným ustanovením § 174 zákona č. 100/1988 Zb.. Služobný pomer žalobcu trval 15 rokov a 3 dni. Predpokladom skoršieho vzniku nároku na starobný dôchodok v zmysle § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999 (služobný pomer žalobcu skončil 31. decembra 1990); za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Zákon o sociálnom poistení neupravuje možnosť priznania starobného dôchodku, ak nie je splnená podmienka potrebnej doby poistenia (§ 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení). Nárok policajtov na zhodnotenie aj doby trvania služobného pomeru policajta na účely výsluhového dôchodku vyplýva len z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ktorý výkladom záväzných právnych predpisov (nielen zákona č. 461/2003 Z.z.) judikoval existenciu nároku na starobný dôchodok aj v prípadoch, ak policajtovi bol priznaný výsluhový dôchodok a nesplnil podmienku potrebnej doby poistenia v tzv. civilom zamestnaní pre vznik nároku na starobný dôchodok. Na základe aj takto zdôvodneného postupu súdu bol navrhovateľovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne priznaný starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov veku.

K odvolacím dôvodom týkajúcim sa splnenia vekovej podmienky, v prípade žalobcu 55 rokov je potrebné uviesť, že ak právna úprava účinná od 01.01.2004 (§ 274 zákona č. 461/2003 Z. z.) upravuje zachovanie nárokov vyplývajúcich z právnej úpravy účinnej k 01.01.2004, nemôže ísť o zachovanie nárokov vyplývajúcich z výkonu služby policajta zaradenej do I. alebo II. kategórie funkcií, a to vo vzťahu k ustanoveniu § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. práve s poukázaním na prechodné ustanovenie § 143a/ zákona

č. 328/2002 Z. z. z dôvodu, že zákon č. 328/2002 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2002 neprevzal garanciu nárokov, ktoré sa podľa právnej úpravy účinnej do 01.07.2002 neaplikovali. Aplikácia § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. sa neviaže na podmienku priznania starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou konkrétnemu poistencovi.

Nárok na dôchodok vznikne poistencovi najskôr dovŕšením dôchodkového veku. Zásada rovnosti občanov pred zákonom ustanovená v čl. 12 ods. 1 ústavy sa v občianskom súdnom konaní transformuje do zásady rovnosti účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) a vzťahuje sa na všetky materiálne a procesné zákony a na každého.

Vzhľadom na uvedené nie sú dôvodné námietky žalobcu o nesprávnom postupe a rozhodnutí žalovaného podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. . Takýmto postupom výsluhový dôchodca, v danom prípade žalobca, nie je poškodený na svojich právach na hmotné zabezpečenie v starobe (čl. 39 ústavy SR). Práva na hmotné zabezpečenie v starobe je možné sa domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto práva vykonávajú. Forma a rozsah sú spravidla na pomerne širokej a voľnej úvahe štátu, avšak za podmienky, aby nebol popretý zmysel a účel tohto ústavou garantovaného práva. Forma a rozsah tohto práva na zabezpečenie v starobe nezávisí od individuálnych predstáv žalobcu, ale od spoločnosťou akceptovateľného hodnotenia otázky, ktoré životné podmienky sú primerané a ktoré opatrenia sú nevyhnutné na ich zabezpečenie.

Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia, alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Žalobca poberá výsluhový dôchodok od 1. júla 2002 a súčasne poberá aj starobný dôchodok od 26. júna 2011. Výsluhový dôchodok patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení). Výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007, v ktorom ústavný súd (okrem iného) tiež konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona, keď uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať. V súlade so zákazom diskriminácie v čl. 12 ods. 2 ústavy zásady rovnakého zaobchádzania upravuje zákon č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon. Právne predpisy upravujúce materiálne zabezpečenie občanov štátu v starobe vychádzajú zo zásady primeraného hmotného zabezpečenia v starobe a pri nespôsobilosti na prácu ako aj pri strate živiteľa.

V súvislosti s výsluhovým dôchodkom žalobcu, ktorý navrhol zvýšiť podľa § 143h/ ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z., odvolací súd poukazuje na úmysel zákonodarcu, aby pri dosiahnutí vekovej hranice stanovenej pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov v sociálnom poistení

bol výsluhový dôchodok policajta ustanovený tak, aby nedošlo k poškodeniu poberateľa tohto dôchodku v porovnaní s občanmi, ktorí získajú nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Čo sa týka rozsahu garantovaných základných práv v čl. 39 ods. 1 ústavy je potrebné záverom uviesť, že ústavodarca v čl. 39 ods. 3 ústavy poskytol zákonodarcovi pomerne široký priestor na úvahu, aký vecný a osobný rozsah sociálneho systému pri zabezpečení sociálnych udalostí, do ktorých sa dostanú fyzické osoby, vytvorí; pritom taký, aký by bol v súlade s ústavou. Ide o sociálny systém s dlhodobými právnymi účinkami neohraničenou dobou.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu za relevantné na vyhoviecie jeho odvolacieho návrhu, a preto pokiaľ krajský súd žalobu zamietol, odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 219 ods. 1, 2 a § 492 ods. 2 SSP, potvrdil.

Dôchodkový vek podľa zákona o sociálnom poistení žalobca dosiahne dňa 26. júna 2018 s pripočítaním 139 dní.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 250k ods. 1, § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP tak, že neúspešnému žalobcovi odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.